

Europees Octrooibureau ontslaat vakbondsvertegenwoordigers

Het Europees Octrooibureau schorst drie hoge vakbondsvertegenwoordigers. Drie andere collega's dreigt hetzelfde lot. Ook tegen hen loopt een intern onderzoek, maar dat moet geheim blijven.

DOOR THOMAS MAGENHEIM-HÖRMANN

München – De arbeidsvrede bij het Europees Octrooibureau (EOB) is al lange tijd danig verstoord. Het conflict tussen het management en personeelsvertegenwoordigers heeft nu een voorlopig hoogtepunt bereikt. Nadat het bureau in een tot dusverre unieke procedure onlangs een octrooirechter heeft geschorst, wacht nu drie hoge vakbondsvertegenwoordigers hetzelfde lot. De voorzitter van de eigen vakbond Suepo, haar voorganger en de penningmeesteres zijn van hun functie ontheven, zo bevestigde een woordvoerder van het EOB. Het drietal dreigt nu ontslagen te worden.

De beschuldigingen lopen uiteen. De ene keer luiden ze het doorgeven van vertrouwelijke informatie en mobbing, een andere keer onrechtmatige rechtsbijstand aan werknemers van het EOB. Zelf mogen de betrokkenen volgens de statuten van het bureau niets zeggen. Hun advocaten ontkennen alle beschuldigingen.

Ook een deel van de 7000 werknemers van het EOB heeft gereageerd in de vorm van een spontane demonstratie voor de glazen gevel van het hoofdkantoor in München. Hun ontevredenheid richt zich tegen hun hoogste baas en EOB-directeur Benoit Battistelli. "Dat is een klap in het gezicht van ons allemaal, een oorlogsverklaring aan het personeel," zegt een boze demonstrant. "Battistelli heeft het gemunt op onze boegbeelden," zei een collega doelend op de vrijwel compleet bedreigde vakbondstop. Maar er zijn ook veel werknemers die in de situatie berusten. Al jaren protesteren ze vergeefs tegen Battistelli's methoden. Ook oproepen aan politici hebben geen effect gehad. Battistelli doet wat hij wil zonder dat hem een strobreed in de weg wordt gelegd, zo zeggen ze. "Als onze raad van beheer als hoogste controleorgaan nu niet ingrijpt, zal het allemaal bergafwaarts gaan," zo vreest een van de werknemers. Er gaan al stemmen op om wilde stakingen te organiseren. Maar ook de angst voor baanverlies is van sommige gezichten af te lezen. Na de drie schorsingen bedreigt het bureau drie andere Suepo-leden met disciplinaire maatregelen. Een van hen is de Weense Suepo-voorzitter en de andere twee zijn volgens personeelskringen vakbondsleden in Den Haag, de vierde vestigingsplaats van de instelling naast het hoofdkantoor in München, Wenen en Berlijn.

Advocaten bekritisieren vooral ook de maatregelen tegen twee vakbondsvertegenwoordigers die voor hun vakbondswerk ter verantwoording worden geroepen. Het bureau heeft een onderzoek tegen hen ingesteld omdat het zich ergert aan de wijze waarop de Suepo bij conflicten rechtsbijstand verleent aan werknemers. Dat is een poging om vakbondswerk onmogelijk te maken, zegt een advocaat van de Suepo.

Als de supranationale instelling, die geen EU-organisatie is, succes heeft met haar harde lijn, dan is dat bovendien in strijd met een besluit van de raad van beheer van het EOB. Die heeft het bureau onlangs verplicht de Suepo officieel als personeelsvertegenwoordiging te erkennen. Nu wordt de complete top van de vakbond het vuur na aan de schenen gelegd. "Hun gedrag is onrechtmatig", schrijft een advocaat van de Suepo in een repliek aan het hoofd personeelszaken van het EOB, Elodie Bergot. Het bureau kan bovendien geen aanspraak op geheimhouding maken wanneer een onderzoek tegen vakbondsleiders is ingesteld en zij met disciplinaire maatregelen worden bedreigd, zo stelt een andere advocaat. Deze geheime justitie moet openbaar worden gemaakt.

Vakbondsvertegenwoordigers worden ervan beschuldigd vertrouwelijke informatie te hebben doorgegeven, omdat ze intern hebben gesproken over het onderzoek dat tegen hen is ingesteld. Een derde advocaat is duidelijk: "Het bureau probeert alle leidinggevende Suepo-functionarissen uit te schakelen en monddood te maken", zegt hij. Wat er nu gebeurt is een openlijke aanval op een

vakbond, die in deze vorm bij een gewoon bedrijf in Duitsland tot grote publieke verontwaardiging zou hebben geleid. Het bureau heeft zelfs geprobeerd met een klacht een procedure wegens ernstige beroepsfouten bij de orde van advocaten te beginnen tegen een collega die eveneens de Suepo vertegenwoordigt. Sindsdien voelen ook advocaten zich door het bureau bedreigd, aldus de advocaat.

Demonstratieverbod en spionagesoftware

De aanleiding voor het conflict dat al jaren voortduurt, zijn hervormingen die EOB-directeur Benoit Battistelli in opdracht van de raad van beheer en de daarin vertegenwoordigde 38 Europese landen heeft doorgevoerd. Daarbij gaat de Fransman niet zachtzinnig te werk. Zo heeft hij eens een demonstratie van het personeel verhinderd door te dreigen met disciplinaire maatregelen tegen deelnemers. In het bureau zijn ook computers met spionagesoftware bespied om illegale informanten op het spoor te komen. Met dit gedrag krijgt de instelling ook steeds weer externe kritiek te verduren. Een rechtbank in Den Haag heeft Battistelli's omgang met rechten van werknemers bekritiseerd. Het bureau erkent de uitspraak van de rechtbank niet omdat het een supranationale instelling is.

Het Europees Octrooibureau in München is een intergouvernementele organisatie met in totaal 7000 werknemers. De instelling is niet aan het recht van een individueel land onderworpen en daarom is het Duitse recht hier ook niet van toepassing.

Benoit Battistelli leidt het Octrooibureau sinds 2010.